quod non fuit dictum perpetuo intelligitur in alio caſu vbi non
agitur de cõtumacia:q2 de cõtumacia poſtea ſtatim dicit.ar.l.do
13 li clauſula.de ver.obli.¶†Quinta ⁊ vltima cõcluſio eſt qꝺ in du
bio pena tẽporalis ⁊ nõ ꝑpetua videt̃:vt Abb.hic dicit ꝓ quo eſt
tex.cũ gl.fi.in.c.nõ oportet.el.ij.xxxiij.q.iiij.not.gl.in regula in pe
nis.de regu.iur.in.vj.⁊ Raph.cuma.in cõſil.cxxxviij.hic maxime.
in penul.col.¶Sed huic cõcluſioni obſtare videt̃ tertia cõcluſio
ſuperius firmata in qua dr̃ ꝙ pena ꝑpetua intelligit̃ qñ ꝓ crimi
ne ſimpliciter imponit̃: ⁊ ſic tali caſu in dubio ꝑpetua vr̃ pena ⁊
nõ tẽporalis.¶Saluãdo dicta dñi Abb.dicendũ eſt qꝺ qñ iudex
cauſa cognita diffinitiue ꝓ crimine penã ĩponit ꝑpetua eſt ſi hoc
delicto cõueniat:q2 his cõcurrẽtib9 nõ videt̃ res eſſe in dubio fa
cit qꝺ no.Jo.an.in dicta reg.in penis.Sȝ qñ nõ apparet qꝺ cauſa
cognita ⁊ diffinitiue pronunciatũ fuerit in dubio pena vr̃ tꝑalis.
Et hoc mõ iſta quinta cõcluſio intelligit̃ ⁊ ꝓcedit.Et hoc ꝯfirma
tur ex eo qꝺ Abb.vltimo hic dicit qꝺ in dubio pena vr̃ impoſita
ꝓ cõtumacia ⁊ nõ ꝓ crimine.⁊ ſic erit tẽporalis.⁊ pro hoc vltimo
dicto Mod.hic alleg.tex.in.l.ſi ideo.ff.de euic.vbi cõdemnatus in
abſentia videt̃ potius cõdẽnat9 ꝓpter cõtumaciã quã ꝓpter ma
lam cauſam.Sȝ ille tex.nõ bene facit:q2 illud diſponit̃ in odiũ cõ
tumacis.⁊ ibi reo cõdẽnato fauorabilius eſſet ꝙ ꝓpter malã cãm
videret̃ cõdẽnatus potius quã ꝓ cõtumacia reſpectu euictiõis de
qua ibi agitur.hic vero in fauorẽ cõdẽnati ꝑſumit̃ condẽnatus ꝓ
cõtumacia:vt minori pena imponat̃ vt in regula in penis.de reg.
iur.in.vj.Et pro cõcluſione faciũt ſimilia q̃ gloſ.ibi adducit.⁊ ad
hoc facit qꝺ no.Bal.in.l.fi.ꝑ illũ tex.cũ glo.C.que res ven.nõ poſ.
dicens qꝺ vbi pena põt intelligi plurib9 modis de minori intelli
gitur facit gl.in.l.j.in ver.capitali.C.ne chriſtia.man.⁊ qꝺ not.vo
luit Jo.de ana.in.c.qualiter.§.ad corrigẽdos.col.iiij.de accu.vbi
inquit ꝙ ſi qs reperit̃ cõdẽnatus ad reſtitutionẽ rei furtiue nõ ꝑ
hoc videt̃ infamis:q2 põt intelligi qꝺ fuerit cõdẽnatus ꝯdictione
furtiua que non infamat.⁊ dicit ſe ita venetijs cõſuluiſſe.⁊ qꝺ tra
dit Jo.an.in.c.quãto.de iureiuran.quẽ Anto.de bu.⁊ doc.ibi ſe
quunt̃.Jmo.in.l.ij.col.v.de pu.iudi.cũ ſi.vt ꝑſequit̃ Alex.in ꝯſil.
ciiij.ſtatutũ loquẽs.lib.j.Et iſta cõcluſio bene ꝓcedit ad euitatio
nem maioris pene:ꝓut doc.hic loquunt̃:q2 talis interpretatio eſt
fauorabilior vt pena ſit temporalis ⁊ non perpetua.Secus ergo ſi
fauorabilior eſſet ĩterpretatio iudicãdo actũ ꝑpetuũ:q2 tũc in du
bio deberet actus ꝑpetuus iudicari attenta rõne doctorum hic.⁊
eſt tex.no.in.l.ſufficit.ff.de cõdi.indebi.⁊ declarat ibi Pau.de ca.

a ¶Arbitrio iudicis. Pena iudicis arbitrio impoſita intelligitur eſſe temporalis.

14 ¶†Poſtremo Abb.dicit no.eẽ ꝙ qñ pena arbitrio iudicis[a] im
a ponit̃ debet eſſe tꝑalis ſm Abb.q allegat tex.in.l.j.ff.de fur.⁊ bal
nea.ibi nõ egrediẽdum modũ operis publici tẽporarij.Sed in cõ
trariũ facit gl.no.in.§.in ſumma.inſti.de iniur.que voluit qꝺ ta
lis pena arbitraria extendat̃ etiã ad penã capitis.Abb.cõcordan
do concludit quod ſi pena imponatur arbitrio iudicis in aliquo
crimine ſpãli dȝ eſſe tꝑalis.⁊ ita dictũ Albe.intelligit̃ ⁊ procedit.
Si vero generaliter datũ ſit arbitriũ iudici in criminib9 etiã vſq3
ad mortẽ incluſiue intelligit̃ ⁊ pari rõne pena poterit eſſe ꝑpetua
⁊ tali caſu hȝ locũ gl.in.d.§.in ſumma.Sȝ iſta diſtictio quã poſte
riores hic ſequivident̃ nõ ſatiſfacit:q2 etiã ſi arbitriũ ĩ aliquo ſpã
li crimine iudici tribuat̃ vr̃ tñ ꝙ pena mortis vel ꝑpetua imponi
poſſit ſi qualitas delicti videat̃ hoc reqrere:q2 ratio q̃ conſiderari
põt:q2 in arbitrio dato gñaliter in criminib9 vr̃ militare in arbi
trio dato in aliquo crimine ſpãli:maxĩe ꝑp qualitates ⁊ circũſtan
tias aggrauãtes q̃ cõcurrere pñt:ergo idẽ ius dȝ habere.l. a titio
ff.de verb.obli.l.illud.ff.ad.l.aquil.¶Nõ ob.text.in.d.l.j.de furi.
⁊ balnea.q2 p̃io rñderi põt ꝙ loqtur in pena q̃ cãm hȝ ſucceſſiuã.
Glo.vo in.§.in ſumma.loqtur in pena mortis q̃ momẽtanea vr̃:
ideo ꝑpetua eſt:vt ipſe Abb.hic in pena cõtumacie.ſ.diſtinguit.
Nõ tñ vr̃ iſta rñſio ꝓcedere ſine dubio q2 ſi pena mortis ĩponi põt
rõne arbirij:a fortiori vr̃ ꝙ ꝑpetua pena ſucceſſiue imponi poſſit.
¶Unde ſcꝺo melius rñderi põt ꝙ in.d.l.j.nõ datur arbitriũ iu
dicis ſimpliciter.Sȝ tex.ibi vlterius ꝓcedit limitãdo arbitriũ.vt
patet ibi dũmodo.nã iſta dictio dũmõ eſt modificatiua ⁊ reſtrin
git.l.cũ ab eo.ff.de ꝯhen.emp.c.tuis de preben.c.ꝑſenti.e.tit. in.vj.
Secus ergo vbi abſolute arbitriũ cõcedit̃ ꝓut loquit̃ gl.in.d.§.in
ſumma.⁊ ita Jmo.hic dicit col.pe.⁊ ad idem eſt tex.in.l.j.§.ex pi
latores.⁊ in.§.fi.in ea.l.ff.de effra.⁊ expil.ibi dũmodo nõ excedat
relegationẽ.Et ita arbitriũ ꝙ liberũ eſſe dicebat̃ reſtringitur. vt
etiã no.Bar.vero.in cõſi.lxxij.circa accuſationẽ.col.ij. ⁊ hoc idem
tradit do.Signo.in cõſi.lxx.q. diſputata.col.vij.ĩ ver. itẽ ꝑmitto.
dicẽs ꝙ arbitriũ datũ ſimpliciter extẽdi põt vſq3 ad mortẽ. ſecus
qñ mitigat arbiiriũ vt certa pena nõ excedat̃.⁊ ad hoc ibi plura
iura inducit.Sit ergo cõcluſio ꝙ arbitriũ datũ iudici in punien
dis criminib9 extendit̃ vſq3 ad mortẽ cõcluſiue ſm gloſ.in.d.§.in
ſumma.quã ſequit̃ Bal.in.l.j.in fi.ꝑ illũ tex.C.de his q latro.⁊ in
c.j.§.iniuria.in prin.de pa.iura.fir.facit tex.in.l.ſaccularij.§. ſunt
quedã.ff.de extraor.cri.in.l.ij.C.de his q latro.occul.cũ ſi.vt tradit
And.ſicu.⁊ reaſſumunt Moder.hic.⁊ idẽ And.ſic.in ꝯſi.xj.col.v.
li.j.vbi dicit quod glo.in.d.§.in ſumma.cõiter approbat̃.⁊ in cõſi.
xxiij.circa fi.lib.ij.⁊ Alex.in conſi.v.in cauſa ad ſimi.⁊ idem Alex.

b ¶Generali arbitrio. Arbitrium generale dictũ regulatur ſecũdũ ius cõmune.

in conſi.cxj.ponderatis verbis.col.pe.⁊ fi.eo.lib.j.¶Modo con
cluſio gloſ.preallegate pluribus modis limitatur et declaratur.
¶Primo vt.ſ.dictum eſt quãdo abſolute datum eſt arbitrium
ſecus ſi limitatum fuit vt dixi.¶Secundo intelligitur pro graui
crimine.vt no.Bald.in.l.fi.in fin.ff.de re.diui.⁊ exemplum ponit
Bal.in.d.c.j.§.iniuria.in prin.de eo qui daret alapam poteſtati.
⁊ idem tradit Jo.de imo.in.c.inquiſitionis.in prin.quem ibi re
fert ⁊ ſequitur Joã.de ana.in fi.j.de accu. ⁊ Alexan. in.d. conſi.v.
⁊.cxj.ſ.alleg.Et hoc cõprobatur ratione manifeſta:quia pena de
bet cõmenſurari delicto.c.queſiuit.in fi.j.de his que fi.a ma. par.
ca.⁊ in.c.non afferamus.xxiiij.q.j.facit qꝺ no. Bart.in.l.leuia. in
prin.de accu.Cal.in conſi.j.de accu.glo.in.c. propoſito.xxvij.q.j. et
hoc modo debet iudex arbitrari:quia videtur ſibi facta commiſ
ſio arbitrio boni viri qui debet ſequi regulas iuris cõmunis.vt
not.Bart.in trac.ad repri.in ver.videbitur.⁊ Anto.de but.in.c.j.
ſ.eo.colum.antepe.cum ſi.vt tradit Alexan.in conſilio.xxxiij.viſo
themate.colũ.j.in fi.lib.j.⁊ eſt gloſ.in.c.ſuper his.de accu.in verſi.
arbitrium.¶Tertio modo glo.preallegata intelligit̃ in delictis
conſummatis.ſecus eſt in delictis attentatis pro qbus pena mor
tis non imponitur.vt Bal.tradit in conſi.ſcire oportet.quem re
ferunt ⁊ ſequũtur Moder.hic.⁊ adde Flo.qui hoc idem dicit ita
limitãdo gloſ.in.d.§.in ſumma.in.l.item ſi obſtetrix.circa fi.ff.ad
legem aquiliã.¶Sed conſiderandum eſt quod hoc non procedit
ſpecialiter in morte que imponenda ſit arbitrio iudicis:ſed gene
raliter in quolibet caſu in quo pena mortis imponitur de iure cõ
muni:q2 ex generali cõſuetudine non habet locum pro delicto in
quo conatus non habuit effectum.vt not.Specu.in titu.de accu.
§.j.ver.quid ſi primo.in fi.Ange.⁊ Pau.de ca.in.l.j.§.hec autem
verba.ff.quod quiſq3 iu.⁊ hoc ſaltem habet locum quando pena
mortis a ſtatuto imponitur.vt not.Bar.in.l.j.§.diuus.ff.de ſica.
cum concor.vt tradit Alexan.in conſil. xv.viſo proceſſu.lib. j. Et
ſtante tali conſuetudine hic de plano procedit per ea que.j.dicaȝ.
Sed remota conſuetudine haberet locum ius commune.⁊ in caſi
bus in quibus de iure communi conatus punitur ad mortem:iu
dex in illis caſibus vel ſimilibus poſſet de pena mortis arbitrari
cum eius arbitrium ſecundum iuris communis regulas debeat
informari:vt.ſ.dictuȝ eſt.Et preſertim in crimine leſe maieſtatis
iudex indiſtincte pro ſolo conatu de pena mortis poſſit arbitrari
ex eo quod no.Ange.in.d.l.j.§.hec verba.in fi.ff.quod quiſq3 iur.
¶Quarto nõ haberet locum ſi datum eſſet arbitrium iudici mo
derandi penam:quia tunc pena deberet minui ⁊ ampliari:vt no.
Maria.in c.inquiſitionis.in princip.in ver. moderari.de accuſa.
facit glo.in cle.j.in ver.moderationem.de iure patro.tex.in.c.ſtatu
tum.de preben.in.vj.ad idem tex.no.in.c.fina.de verbo.ſignifi.Et
ratio videtur manifeſta : quia tali caſu arbitrium videtur eſſe li
mitatum.⁊ ideo ſecũdum formam datam debet regulari:vt.ſ.in
prima limitatiõe dictum eſt.¶Quinto gloſ.predicta declaratur
vt procedat dummodo non fiat trãſitus ad diuerſam ſpeciem pe
ne:puta de non capitali ad capitalem : de pecuniaria ad corpora
lem.ita dicunt Moder.hic allegando Fran.de albergo.in conſil.
quidam cecus.Ange.de are.in diſpu.attalus.in pe.char.⁊ Pau.
de ca.in conſi.xxvj.viſo puncto.col.fi.Sed aduertendum eſt quod
iſta limitatio videtur procedere quãdo eſſet delictum leue cui cor
poralis vel capitalis pena nõ cõueniret:vt.ſ.dictum eſt in ſecun
da limitatione.Uel quando arbitriũ deberet regulari ſecundum
precedentia:vt.j.dicã.Secus ſi arbitrium ſit datum ſimpliciter ⁊
delictum eſſet graue qꝺ corporalem vel capitalem penam poſtula
ret:quia poterit iudex de pena mortis arbitrari.vt.ſ.dictuȝ fuit.
Et ita in effectu iſta limitatio nõ videtur neceſſaria: q2 cum alijs
reſolui videtur.¶Sexto glo.predicta procedit niſi alia pena eſſet
conſueta apponi;q2 ab illa non poteſt iudex recedere.vt no.glo.⁊
Bar.in.l.quid ergo.§.pena grauior.colũ.iij.de his qui not.infa.
idem Bar.in.l.ſeruum quoq3.§.publice.ff.de procura.col.ij.An
to.bu.in.c.j.ſ.eo.colum.fina.Bal.in.l.quicunq3.col.v.C.de ſer.fu
gi.Abb.in.c.licet.de pe.colum.fin.in verſi.vlti.aduerte.vbi alleg.
tex.cum glo.in.l.hodie.ff.de pe.¶Septimo glo.predicta intelligi
tur dummodo iudex non imponeret penam que eſſet prohibita
b a lege:quia in generali arbitrio[b] dato iudici non videtur conceſ
ſum vt fiat illud quod a iure prohibetur vt no.Ange.in.l.ſi a mi
lite.§.edictum per illum tex.ff.de teſta.mili.⁊ idem Bald.per il
lum tex.in.l.incredibile.C.de pe.⁊ idem Bal.in.c.j.col.v.ver.adde
tamen in tit.de mili.vaſal.qui contu.eſt.⁊ ad hoc facit quod.ſ.di
xi quod arbitrium iudicis debet ſecundum diſpoſitionẽ iuris re
gulari.¶Octauo ⁊ vltimo limitatur niſi verba precedentia indi
carent quod arbitrium datum iudici ad penam mortis non extẽ
datur vt no.Bal.in.l. conuenticulam.C.de epiſ.⁊ cleri.col.iij.ver.
15 item eſt arg.vbi inquit qꝺ† ſi ſtatutũ dicit qꝺ puniatur pena ma
nus vel alia pena arbitrio iudicis intelligitur de ſimili pena.⁊ ſic
de mutilatione membri non autem de amputatione capitis.⁊ idẽ
Bal.in.l.ij.col.iij.in ver.conſidera etiam hic.C.de proba.cum ſimi
li.vt tradit Ro.in rub.ff.de arbi.in.vij.q.Moder.in.d.c. inquiſi
tionis.circa fi.facit quod no.Bal.in.l.ſi fugitiui.colum.fi.ver.⁊ ſic

patet